

Trasa 3 - Za kováři na Helfštýn

Teplice nad Bečvou, lázně - Zbrašov 2 km - rozcestí Pod Křivým 5 km - rozcestí Pod Maleníkem 6,5 km - Helfštýn 11,5 km - rozcestí pod altánem 16 km - rozcestí Pod Křivým 17 km - Teplice nad Bečvou, u mostu 20 km - Teplice nad Bečvou, lázně 21,5 km

Jeden z našich nejvýznamnějších a nejmohutnějších hradů Helfštýn vévodí celému údolí Moravské brány z nejvyšší části hřebene ned Bečvou. Rozlehlá zřícenina je vyhledávaným cílem, uskutečňuje se zde i zajímavý program - známá je tradice tvorby uměleckých kovářů Hefaiston, konají se zde také koncerty folkových zpěváků i výstavy výtvarníků, představují se tu skupiny historického šermu a uskutečňují hry na dobývání hradu. Následující výlet je pohodlný bez výraznějších výškových rozdílů. Lze jej rozdělit do dvou částí s využitím železničního spojení mezi Hranicemi a Lipníkem nad Bečvou.

Údolí Krkavce

Z lázeňské části stoupáme po silnici kolem objektu ředitelství lázní a Moravanu (nebo od Bečvy po červené turistické značce), až se k nám zleva připojí červená značka a stále po silnici dorazíme do Zbrašova. Pokračujeme po silnici k lesu, v místech, kde silnice uhýbá vlevo a začíná klesat do údolí Krkavce, dáme se vpravo po zpevněné komunikaci. Míjíme rozcestí Pod Křivým (1) a stoupáme na další rozcestí (2) se žlutou turistickou značkou pod Maleníkem (479 m).

Hrad Helfštýn

Lesní silnička nás vede k silnici, po ní pokračujeme vpravo stále lesem kolem lovecké chaty, Za pasekou silnici opustíme a stoupáme opět lesem, pak úvozovou cestou sestoupíme k silnici a po ní vpravo po červené a modré značce (připojila se zleva od Lipníka) dorazíme na prostorné parkoviště (3). Silnička vlevo nás pak podél hradební zdi vede na plošinu před hradem, ta byla kdysi součástí slovanského hradiště, využitá pro nouzové ubytování uprchlíků z okolí v době válek v 17. a 18. století. Do nedávna tady stál těžký středověký vrhací prak, komponovaný podle typu francouzských vrhacích strojů „engin“ (z toho vznikl pojem *engineur* – inženýr) skupiny „trébuche“. Prak byl postaven v r. 1985 a 100 kg těžkou střelou se podařilo poslat až do vzdálenosti 200 m!

Název hradu Helfen – Stein (Helfův kámen) pochází od Helfa (Friduše, Helfrýda) z Línavý, loupeživého rytíře, který hrad založil, podle jedné verze v letech 1276-1286, podle druhé pravděpodobnější verze někdy mezi lety 1306-1312. Krátce po svém založení se stal hrad centrem rozsáhlého panství. Se stavebními úpravami se započalo již v první polovině 14. století, hlavní přestavba na gotickou pevnost se odehrála na přelomu 14. a 15. století. V r. 1643 byl hrad po čtyři týdny obléhán švédským vojskem pod velením generála Torstensona. Marný pokus Švédové zopakovali ještě o dva roky později. V r. 1656 dvorní vojenská rada nařídila hrad zbourat jako „nepotřebný a škodlivý“. O sedm let později opět zahrozili Turci a sídlo bylo provizorně opevněno, ale hrad už začal chátrat. Ještě v polovině 18. století uvažovaly úřady o větších opravách, ale nakonec došlo jen k drobným úpravám. Jeho zkázu urychlili i Dietrichsteinové demoličními pracemi ve druhé polovině 18. století., r. 1817 pak byla dělostřeleckou palbou poničena část vnitřního hradu. Jako turistický cíl byla zřícenina

hojněji navštěvována v 19. století, r. 1911 byly zahájeny soustavnější práce na obnovu památky, od roku 1945 se začala uskutečňovat další velká rekonstrukce, od r. 1978 rozsáhlý archeologický výzkum. Na rekonstrukci se výrazně podílela i mládež svými prázdninovými pracovními tábory v rámci hnutí Brontosaurus.

Hradní areál je dlouhý 187 m, široký až 152 m, obklopený hradbami s okrouhlými a hranolovými věžemi. Procházíme pěti branami, uvnitř jsou čtyři nádvoří. Ve 4. nádvoří stojí obvodové zdivo jednopatrové dvoukřídlého pozdně renesančního paláce, k němuž přiléhají bývalé parkány upravené jako vyhlídkové terasy.

K Helfštýnu se váže celá řada pověstí. Prý tady ďábel vykopal studnu pro zakladatele hradu, loupeživého rytíře Friduše (Helfa) a pak si pána odnesl do pekla. Mechem obrostlý kámen, který přitom upustil, je dodnes u vchodu ke studni. Na hradbách se zjevuje Bílá paní a běhá velký černý pes, což má být duch samotného Friduše, který hlídá zakopané poklady.

Z hradu se vracíme po silničce na parkoviště a dáme se vlevo po modré značce kolem dřevěného Trojského koně, další rarity areálu, k lesu. Cesta vás vede lesem po úbočí vrchu Krásenice, známého sídla čarodějnic a černokněžníků. Jejich poklady hlídá had se zlatou korunkou. Pěšina, po které jdeme, je sama o sobě dost tajemná, kdo má kuráž, může se pustit neznačenou stezkou k vrcholu.

Gabrielka

My sledujeme modrou značku, která nás přivádí na lesní zpevněnou cestu, zvanou Gabrielku, posléze silničku. Procházíme přes rozcestí (4) se žlutou značkou, vpravo nad námi je altán na Lipové skalce, na další rozcestí (5) (se zelenou) pod Křivým a pohodlně dorazíme až k okraji Teplic nad Bečvou. Procházíme mezi domky až ke křižovatce u mostu přes Bečvu. Tady značku opustíme a vpravo po silnici se vracíme do lázeňské části.